

Ako držite kako je sud donio nepravilno rješenje, imate se pravo žaliti tom istom sudu. Za to imate rok od 3 dana od onog dana kada ste primili rješenje.

Nadalje, ako mislite da je psihijatrijska ustanova prekršila Vaša ljudska prava, imate pravo podnijeti pritužbu. Svoje pritužbe možete podnijeti:

- ravnatelju psihijatrijske ustanove ili predstojniku;
- Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi, Državno povjerenstvo za zaštitu osoba s duševnim smetnjama. Adresa: Ksaver 200A, Zagreb;
- Povjerenstvu za zaštitu prava pacijenata u Vašem gradu ili Županiji
- pučkom pravobranitelju, pismeno ili usmeno. Adresa: Opatička 4, Zagreb, tel.: 01/48-51-855;
- podnijeti tužbu sudu te kaznenu prijavu policiji ili državnom odvjetništvu.

U nekim slučajevima možete se obratiti i Ustavnom sudu. Za to postoji poseban postupak i u tom slučaju dobro je tražiti pravnu pomoć.

Nakon što ste prošli sve pravne postupke u Hrvatskoj, možete također podnijeti pritužbu Europskom Sudu za Ljudska Prava u Strasbourgu.

Za detaljnije informacije i savjet, možete se obratiti i nama.

Možete nas nazvati na broj:

☎ 01 301 09 69 ili

📞 099 22 7 33 91

Možete nam pisati na adresu:

✉ Udruga Svitanje, Bolnička 32, Zagreb

Možete nam poslati email na:

✉ udrugasvitanje@yahoo.co.uk

SVITANJE

Udruga za zaštitu i promicanje mentalnog zdravlja „Svitanje“ radi na provođenju programa borbe protiv predrasuda vezanih uz psihičke bolesti i liječenje te se zalaže za korištenje psihosocijalnih postupaka i liječenje po modelu psihijatrije u zajednici.

www.udruga-svitanje.com

MDAC

„Centar za zastupanje prava osoba s mentalnim teškoćama“ (MDAC) – djeluje na području unapređivanja ljudskih prava djece i odraslih s intelektualnim ili psihosocijalnim poteškoćama. Usmjeren na Europu i Središnju Aziju, koristi kombinaciju prava i propagiranja radi promocije jednakosti i socijalne integracije. Vizija MDAC-a je svijet koji poštuje emocionalnu, mentalnu i intelektualnu raznolikost te poštuje pravo svakog čovjeka na samosvojnost i dostojanstvo. MDAC ima status sudionika u Vijeću Europe.

www.mdac.info

Ovaj letak izrađen je u suradnji Udruga „Svitanje“ i „Mental Disability Advocacy Centre“ u okviru projekta „Premošćivanje razlika: Civilno društvo promovira pristup pravdi osobama s mentalnim poteškoćama u Hrvatskoj“.

Prava iz ovog letka zajamčena su hrvatskim zakonima i međunarodnim pravom. Ponekad hrvatski zakoni nisu u skladu s međunarodnim pravom, u kojem slučaju navodimo prava prema međunarodnom pravu.

© Svitanje, 2008

© Mental Disability Advocacy Center, 2008

POSTUPAK PRISILNOG SMJEŠTAJA (PRISILNE HOSPITALIZACIJE): VAŠA PRAVA U OBLIKU PITANJA I ODGOVORA

Ovaj letak opisuje Vaša prava u *postupku* prisilnog smještaja u psihijatrijsku ustanovu.

Ovaj letak predstavlja pregled Vaših osnovnih i najvažnijih prava. Osim ovih prava imate i mnoga druga!

Prisilni smještaj/hospitalizacija u psihijatrijsku ustanovu predstavlja oduzimanje Vaše slobode. Prisilno smješteni možete biti jedino ako su ispunjeni posebni uvjeti propisani zakonom.

Tko može zahtijevati da Vas se prisilno smjesti?

- ✓ *Vaš osobni liječnik*, koji Vas je osobno pregledao i na temelju pregleda drži kako postoje razlozi za prisilni smještaj, može izdati uputnicu za liječenje u psihijatrijskoj ustanovi.
- ✓ *policija* - u osobito žurnim slučajevima - ako smatra da postoje razlozi da Vas se prisilno smjesti. To je slučaj kad, na primjer, Vaš susjed, član Vaše obitelji, prijatelj ili netko drugi, dojavu policiji da Svojim ponašanjem neposredno ugrožavate vlastiti život ili zdravlje, odnosno život ili zdravlje drugih.

☛ Nužno je da i policija drži kako postoje razlozi za Vaš prisilni smještaj, a ne samo osoba koja je to dojavila policiji!

Tko utvrđuje postoje li razlozi za prisilni smještaj?

Psihijatar koji Vas primi utvrđuje razloge za Vaše prisilno zadržavanje. Njegova odluka mora biti obrazložena, utemeljena na stvarnim razlozima i upisana u Vašu liječničku dokumentaciju. Tu odluku treba donijeti čim prije a najkasnije u roku od 72 sata od Vašeg prijema.

Kome psihijatar dostavlja svoju odluku?

☛ Odluka psihijatra nije dovoljna da bi Vas se prisilno smjestilo! Njegovu odluku mora potvrditi sud!

Psihijatar dostavlja svoju odluku zajedno s liječničkom dokumentacijom sudu. Za to ima rok od 12 sati!

Kako izgleda postupak pred sudom?

- ✓ Čim sud sazna za Vaše prisilno zadržavanje, dužan je pokrenuti sudski postupak i održati raspravu.
- ✓ Rasprava na sudu je tajna! Jedine osobe koje smiju biti prisutne ste Vi, službene osobe, Vaš odvjetnik i Vaš skrbnik. Vi možete odlučiti želite li da prisustvuje Vaš bračni drug i bliski srodnici. Ako Vi niste sposobni odlučiti hoće li netko od njih prisustvovati raspravi, to mogu za Vas učiniti Vaš odvjetnik i skrbnik.
- ✓ Sud je dužan donijeti svoje rješenje u roku od 8 dana od trenutka kad je saznao za Vaše prisilno zadržavanje. To je vrijeme potrebno za utvrđivanje postoje li uistinu razlozi za Vaš prisilni smještaj/hospitalizaciju. Za to vrijeme imaju Vas pravo zadržati.
- ✓ Sud može donijeti rješenje o Vašem prisilnom smještaju na najduže 6 mjeseci. Za svako daljnje prisilno zadržavanje potrebno je novo rješenje suda.

Treba li sud tražiti mišljenje psihijatra?

Sud treba tražiti mišljenje još jednog psihijatra osim onog koji Vas je pregledao u psihijatrijskoj ustanovi i koji je smatrao da postoje razlozi za Vaš prisilni

smještaj. Tog psihijatra mora odrediti sud i to prije donošenja rješenja o prisilnom smještaju.

Ako je hitni slučaj ili iz nekog drugog objektivnog razloga, sud može odrediti psihijatra koji je zaposlen u psihijatrijskoj ustanovi u kojoj se Vi nalazite.

Koja su Vaša prava u postupku pred sudom?

- ✓ *Pravo da Vas sasluša sudac* u psihijatrijskoj ustanovi najkasnije u roku od 72 sata od trenutka kad sazna za Vaše prisilno zadržavanje. Sudac Vas mora posjetiti da bi mogao s Vama razgovarati ako je to moguće s obzirom na Vaše zdravstveno stanje.
- ✓ *Pravo na informacije*: sud Vas mora obavještavati o cijelom postupku, o razlozima zbog kojih ste zadržani i o Vašim pravima na način na koji Vi to razumijete;
- ✓ *Pravo na besplatnog odvjetnika*: sud je dužan postaviti Vam besplatnog odvjetnika čim sazna za Vaše prisilno zadržavanje. Odvjetnik je dužan brinuti se o Vašim pravima i zastupati Vas isto kako bi zastupao i svaku drugu stranku. On je dužan prisustvovati raspravi pred sudom. Ako već imate Svog odvjetnika, možete tražiti da Vas on zastupa, ali ga tad morate sami i platiti!
- ✓ *Pravo sudjelovati u raspravi pred sudom*: možete pratiti tijek rasprave, razmatrati Svoj spis, vidjeti tko je podnio prijedlog za Vaš prisilni smještaj i iz kojih razloga;
- ✓ *Pravo aktivno sudjelovati u postupku*: možete na primjer postavljati pitanja svjedocima i stručnjacima;

✓ *Pravo dobiti sudsku odluku o prisilnom smještaju*
i kopiju cijele sudske dokumentacije.